

PATVIRTINTA
Vilniaus r. Šumsko pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2019 m. spalio 30 d.
įsakymu Nr. V-136

VILNIAUS R. ŠUMSKO PAGRINDINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus r. Šumsko pagrindinės mokyklos Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas (toliau Tvarka) parengtas vadovaujantis „Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas tvarkos aprašu“, patvirtintu LR švietimo mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556; „Mokinių ir pažangos pasiekimų vertinimo samprata“, patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256; Pagrindinio ir vidurinio ugdymo 2015-2017 metų Bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. V-459 (pakeitimai: 2015 m. birželio 17 d. Nr. V-634), Bendrojo lavinimo mokyklos bendrosiomis programomis ir išsilavinimo standartais.
2. Tvarkoje aptariami vertinimo tikslai ir uždaviniai, bendrieji vertinimo principai ir nuostatos, vertinimas ugdymo procese ir baigus programą, įvertinimų fiksavimas, vertinimo informacijos analizė, informavimas.
3. Tvarkoje vartojamos šios sąvokos:
 - 3.1. *vertinimas* – nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas, interpretavimas ir apibendrinimas.
 - 3.2. *įvertinimas* – vertinimo proceso rezultatas;
 - 3.3. *įsivertinimas* – paties mokinio daromi sprendimai apie pasiekimus ir pažangą;
 - 3.4. *individualios pažangos (idiografinis) vertinimas* – vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniaisiais vertinama (ne)daroma pažanga.
4. Pagrindiniai **vertinimo tipai** (pagal vertinimo paskirtį):
 - 4.1. *diagnostinis vertinimas* – vertinimas, kuriuo naudojama siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi perspektyvą, skatina mokytojus ir mokinius bendradarbiauti;
 - 4.2. *formuojamasis vertinimas* – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuriuo siekiama operatyviai suteikti detalią informaciją apie tolesnio mokinio mokymosi bei tobulėjimo galimybes, numatant mokymosi perspektyvą, patiprinant daromą pažangą. Formuojamasis vertinimas skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti.
 - 4.3. *apibendrinamasis vertinimas* – vertinimas, naudojamas baigus programą, kursą, modulį. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.
 - 4.4. *kriterinis vertinimas* – tai vertinimas, kurio pagrindas – standartai, su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.
 - 4.5. *norminis vertinimas* – vertinimas, kuris sudaro galimybes palyginti mokinių pasiekimus, taikomas per pasiekimų patikrinimus (PUPP).

5. **Vertinimo būdai** (pagal vertinimo bei įvertinimo pobūdį):
- 5.1. *formalusis vertinimas* – vertinimas, kai skiriamos tam tikro formato užduotys, numatomas joms atlikti reikalingas laikas, užduotys įvertinamos formaliais kriterijais, įvertinimas fiksuojamas.
 - 5.2. *neformalusis vertinimas* – vertinimas, kuris vyksta nuolat stebint, kalbant, diskutuojant. Įvertinimas neužrašomas arba fiksuojamas mokytojo pasirinkta forma (ženklais, simboliais, individualiomis pastabomis ir kt.).
 - 5.3. *kaupiamasis vertinimas* – tai informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas.

II. VERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

6. Vertinimo tikslai:

- 6.1. padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei;
- 6.2. pateikti mokyklos bendruomenei informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą;
- 6.3. įvertinti mokytojo ir mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

7. Vertinimo uždaviniai:

- 7.1. padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses; įvertinti savo pasiekimų lygmenį.
- 7.2. padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus;
- 7.3. suteikti mokiniams pagalbą, atitinkančią jų poreikius;
- 7.4. suteikti tėvams (globėjams) informaciją apie mokinio mokymąsi;
- 7.5. stiprinti mokyklos bendruomenės (mokiniai, mokytojai, tėvai) narių ryšius;

III. VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

8. Vertinimo nuostatos:

- 8.1. vertinimas grindžiamas amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais;
- 8.2. vertinama tai, kas buvo numatyta ugdymo procese: mokinių žinios ir supratimas, dalyko gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, asmeninė pažanga, bendrieji gebėjimai;
- 8.3. mokinys laiku gauna grįžtamąją informaciją apie savo pasiekimus ir pažangą;
- 8.4. pagrindinis vertinimo orientyras – išsilavinimo standartai;
- 8.5. vengiama lyginti mokinių pasiekimus tarpusavyje.

9. Vertinimo principai:

- 9.1. pozityvumas ir konstruktyvumas - – vertinama tai, ko mokinys jau yra išmokęs, nurodomos mokymosi spragos, padedama jas ištaisyti;
- 9.2. atvirumas ir skaidrumas - su mokiniais tariamasi dėl vertinimo kriterijų ir procedūrų;
- 9.3. objektyvumas, veiksmingumas ir informatyvumas: siekiama kuo didesnio vertinimo patikimumo, naudojami įvairūs vertinimo informacijos šaltiniai, vertinimo metodikos; pažymys naudojamas mokinių pasiekimų formaliam įvertinimui, apskaitai.

IV. VERTINIMO PLANAVIMAS

10. Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu.
11. Planuodamas vertinimą mokytojai atsižvelgia į mokinių pasiekimus ir išgales, remiasi išsilavinimo standartų reikalavimais, vadovaujamosi mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, ŠMM rekomendacijomis.
12. Metodinėse grupėse aptariamos, suderinamos ir aprobuojamos dalyko vertinimo metodikos, sudarytos pagal mokinių amžiaus grupes ar mokymosi pakopas (vertinimo tipai, būdai, objektai, (j)vertinimo forma, kriterijai).
13. Dalyko mokytojas, vadovaudamasis dalyko vertinimo metodika, Bendrųjų programų reikalavimais, ilgalaikiame plane pateikia vertinti numatytus privalomus darbus.
14. Ruošiantys pamokai vertinimo kriterijai konkretizuojami.

V. VERTINIMAS UGDYMO PROCESĖ

15. Vertinimas 1-4 klasėse:

- 15.1. pradinio ugdymo programos mokinių pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami.
- 15.2. pradinio ugdymo klasių mokiniams taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimo būdai;
- 15.3. mokinių pasiekimų vertinimas grindžiamas aiškiais, mokiniui žinomais kriterijais, susietais su Išsilavinimo standartais;
- 15.4. vertinama atsižvelgiant į prigimtines vaiko galias;
- 15.5. ypatingas dėmesys vertinant skiriamas socialinių, pažintinių, kūrybinių, mąstymo ir veiklos gebėjimams;
- 15.6. taikomi standartų lygmenys:
 - * A – aukštesnysis standartų lygmuo: puikiai ir labai gerai atlieka užduotis, t.y, beveik nedaro klaidų;
 - * Pg – pasiektas pagrindinis standartų lygmuo: užduotis atlieka gerai, pakankamai gerai, beveik gerai;
 - * Pt – patenkinami pasiekimai, pasiektas minimalus standartų lygmuo: žinios ir gebėjimai nepakankamai tvirti, mokiniui dažnai reikalinga mokymo(si) pagalba;
 - * Npt - nepatenkinami pasiekimai, mokinys nepasiekė minimalaus standartų lygmens: nepakankami žinios ir gebėjimai, mokiniui nuolat reikalinga mokymo(si) pagalba, pagalbos mokiniui specialistų konsultacijos;
16. **dorinio ugdymo** pasiekimams vertinti netaikomi standartų lygmenys, nurodoma padaryta arba nepadaryta pažanga ir taikomas atitinkamas žymėjimas - p.p. arba n.p.;
17. **specialiųjų ugdymosi poreikių** turinčių mokinių, ugdomų pagal pradinio ugdymo *individualizuotą programą*, bei *specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės* mokinių padaryta arba nepadaryta pažanga fiksuojama įrašant p.p. arba n.p.
18. Baigus pradinio ugdymo programą, rengiamas pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas.
19. **5-10 klasių mokinių**, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo programą, pasiekimai vertinami pažymiais pagal 10-ies balų sistemą ir įrašais „įskaityta“, „neįskaityta“, „atleista“, „neatestuota“.
- 19.1. Pasiekimų, vertinamų 10 balų sistema, reikšmė:

<i>Pažymys</i>	<i>Pažymio reikšmė</i>	<i>Lygmuo</i>
10	Puikiai	Aukštesnysis lygis
9	Labai gerai	
8	Gerai	Pagrindinis lygis
7	Pakankamai gerai	
6	Patenkinamai	
5	Pakankamai patenkinamai	Patenkinamas lygis
4	Silpnai	
3	Blogai	Nepatenkinamas lygis
2	Labai blogai	
1	Nieko neatsakė, neatliko užduoties	

20. Mokomųjų dalykų pasiekimai 5-10 klasėse **vertinami pažymiu:**

- lietuvių kalba ir literatūra;
- lenkų gimtoji kalba;
- užsienio (anglų) kalbos;
- istorija;
- pilietiškumo pagrindai;
- geografija;
- matematika;
- informacinės technologijos;
- biologija;
- chemija;
- fizika;
- dailė;
- muzika;
- technologijos;
- ekonomika ir verslumas;
- fizinis ugdymas;
- pasirenkamasis dalykas (rusų kalba)

21. Mokomųjų dalykų pasiekimai **vertinami įskaita:**

- tikyba;
- žmogaus sauga;
- specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pamokose.

22. **Parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės** mokinių pasiekimai per kūno kultūros pamokas, mokiniams iki 14 m. pagal tėvų prašymą, o nuo 14 m. – pagal mokinio prašymą, gali būti vertinami **pažymiu arba įskaita.**

23. „**Atleista**“ rašoma, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją.

24. „**Neatestuota**“ – jeigu mokinio pasiekimai nėra įvertinti.

24.1. Neatestuotas mokinys – mokinys, praleidęs 2/3 pusmečio pamokų ir neatsiskaitęs už dalyko programą.

- 24.2. Neatestuotas mokinys privalo atsiskaityti už privalomojo dalyko programą ar programos dalį (pusmečio kursą).
- 24.3. Neatestuotas mokinys neatsiskaito už privalomojo dalyko programą ar programos dalį jeigu pamokas praleido dėl ligos, gydymo ligoninėje/ sanatorijoje.
25. **Pažymiu nevertinami** 5 klasės mokinių pasiekimai adaptaciniu laikotarpiu - rugsėjo mėnesį. Šiuo laikotarpiu naudojamas formuojamasis vertinimo būdas.
26. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas grindžiamas mokiniams ir jų tėvams aiškiais, suprantamais kriterijais.
27. Mokinių mokymosi pasiekimai vertinami sistemingai. Rekomenduojama pasiekimus per trimestrą vertinti tokiu dažnumu:
- 27.1. jei dalykui mokytis skirta 1 pamoka per savaitę, vertinama ne mažiau kaip 3 pažymiais;
- 27.2. jei dalykui mokytis skirta 2 pamokos per savaitę, vertinama ne mažiau kaip 5 pažymiais;
- 27.3. jei dalykui mokytis skirta 3 pamokos per savaitę, vertinama ne mažiau kaip 7 pažymiais;
- 27.4. jei dalykui mokytis skirta 4-5 pamokos per savaitę, vertinama ne mažiau kaip 9 pažymiais.
28. **Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo formos, už kurias rašomas pažymys.**
- 28.1. *Kontrolinis darbas* – tai 30-90 min. trukmės savarankiškas, atliekamas raštu ir pažymiu įvertinamas darbas, skirtas patikrinti kaip įsisavinta dalyko programos tema, skyrius.
- 28.2. *Apklausa žodžiu* – tai monologinis ar dialoginis įvertinamas kalbėjimas, skirtas patikrinti žinias ir gebėjimą gimtąja ar užsienio kalba taisyklingai, argumentuotai reikšti mintis per gimtosios, užsienio kalbų ir socialinių, gamtos ir socialinių mokslų pamokas. Atsakinėjant žodžiu įvertinimas pateikiamas argumentuotai tos pačios pamokos metu.
- 28.3. *Apklausa raštu* – darbas raštu, kurio trukmė mažiau kaip 30 minučių, atliekamas ne daugiau kaip iš 1-4 pamokų medžiagos. Pateikiamos konkrečios, trumpos, aiškios užduotys. Darbo tikslas – sužinoti, kaip mokinys geba pritaikyti įgytas žinias individualiai atlikdamas praktines užduotis. Mokiniai, nedalyvavę apklausoje, atsiskaityti neprivalo. Iš anksto apie apklausą mokiniai neinformuojami. Su rezultatais mokiniai supažindinami ne vėliau kaip per savaitę. Gali būti vertinama pažymiu arba naudojant kaupiamąjį vertinimą – balais.
- 28.4. *Savarankiškas darbas* gali trukti 15 - 45 min. Savarankiško darbo tikslas – sužinoti, kaip mokinys geba pritaikyti įgytas žinias individualiai atlikdamas praktines užduotis. Savarankiško darbo metu mokiniai gali naudotis vadovėliais ir kita informacine medžiaga. Patikrinimas gali vykti pasirinktinai (vertinami visi, dalies mokinių darbai arba nevertinami). Apie savarankiško darbo rašymą iš anksto neinformuojama. Su rezultatais mokiniai supažindinami ne vėliau kaip per savaitę.
- 28.5. *Laboratoriniai (praktiniai)* - tikrinamieji darbai, trunkantys ne mažiau kaip 35 minutes, jų metu užrašomi teoriškai ar praktiškai atliktų tyrimų ar bandymo rezultatai. Apie laboratorinį (praktinį) darbą pranešama ne vėliau kaip prieš vieną pamoką. Mokinys, naudodamasis duotomis priemonėmis, turi išspręsti iškeltą problemą (išmatuoti, apskaičiuoti, įvertinti, palyginti, sisteminti, braižyti brėžinius, formuluoti išvadas). Laboratorinio darbo rezultatai paskelbiami per savaitę. Įvertinama pažymiu. Mokinys, neatvykęs į laboratorinį (praktinį) darbą, atsiskaityti neprivalo. Laboratoriniai (praktiniai) darbai atliekami nepriklausomai nuo to, kiek rašoma kontrolinių, rašomųjų darbų per dieną.
- 28.6. *Trumpalaikiai projektiniai darbai* - darbai parengiami iš vienos temos, bet gali būti ir integruoti. Apie projektinį darbą mokiniai informuojami ne vėliau kaip prieš savaitę. Projektinį

darbą gali atlikti vienas mokinys arba grupė mokinių. Mokytojas supažindina mokinius su projektinio darbo vertinimo sistema.

28.7. Mokyklinių konkursų, olimpiadų, varžybų prizinių vietų nugalėtojai ir dalyviai vertinami 9-10 (devyni, dešimt).

28.8. Dalyvavimas rajono, respublikos arba tarptautiniuose konkursuose, olimpiadose, varžybose vertinamas 10 (dešimtuku).

29. Kontrolinių darbų skyrimas ir vertinimas.

29.1. Mokinui per dieną skiriamas ne daugiau kaip vienas kontrolinis darbas.

29.2. Darbas rašomas 30-90 minutes, išėjus temą ar skyrių.

29.3. Mokytojas apie kontrolinį darbą mokinius informuoja ne vėliau kaip prieš savaitę, supažindinęs su darbo forma, tikslais, vertinimo kriterijais.

29.4. Mokytojai gali keisti kontrolinio darbo datą, suderinę su mokiniais;

29.5. Ištaisyti kontroliniai darbai grąžinami pateikiant įvertinimą per 1 savaitę, didelės apimties rašto darbai – per 2 savaites nuo parašymo dienos.

29.6. Kontrolinių darbų rezultatų analizė pristatoma ir aptariama su visais klasės mokiniais, pasidžiaugiama jų sėkmėmis, nesėkmės aptariamoms individualiai, numatomi būdai mokymosi spragoms šalinti. Gavęs nepatenkinamą įvertinimą mokinys gali kreiptis į mokytoją dėl pakartotinio kontrolinio darbo rašymo.

29.7. Kontrolinio darbo rezultatai įrašomi į dienyną.

29.8. Mokiniai, praleidę kontrolinį darbą, privalo atsiskaityti per dvi savaites nuo atvykimo į mokyklą dienos.

29.9. Kontroliniai ar kiti atsiskaitomieji darbai nevykdomi paskutiniąją dieną prieš atostogas ir pirmąją po atostogų.

29.10. Kontroliniai ar kiti atsiskaitomieji darbai I-III trimestro paskutinę savaitę, pirmąją dalyko pamoką po mokinių atostogų neorganizuojami.

29.11. Kontrolinis darbas nerašomas, jeigu klasėje nėra 50 % ir daugiau mokinių.

VI. VERTINIMAS BAIGUS PROGRAMĄ

30. Mokymosi rezultatams apibendrinti taikomas apibendrinamasis vertinimas – pažymys arba įskaita.

31. Pagrindinio ugdymo programa baigiama pasiekimų patikrinimu.

32. Jei mokinys be pateisinamos priežasties praleido 2/3 pamokų, jis yra neatestuojamas.

33. Jei mokinys praleido dėl ligos ar kitų svarbių priežasčių, jis turi teisę atsiskaityti sutartu su mokytoju laiku.

34. Trimestro pažymys rašomas iš tą trimestrą gautų pažymių vidurkio ir suapvalinamas pagal bendras taisykles (6,5 – pažymys 7; 6,4 – pažymys 6).

35. Metinis pažymys vedamas iš I-III trimestrų vidurkio, suapvalinimas pagal bendras taisykles

36. Dalykų mokytojai ne vėliau kaip paskutinę trimestro/mokslo metų dieną išveda trimestro/mokslo metų rezultatus;

37. Mokytojai apibendrina informaciją apie mokinio/klasės pasiekimus bei padarytą pažangą, planuoja/koreguoja ugdymo procesą.

38. Klasės vadovas penkių darbo dienų laikotarpyje po trimestro/ mokslo metų pabaigos išspausdina, patikrina ir pasirašo klasės mokinių mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinę, kurią perduoda direktoriaus pavaduotojui ugdymui.
39. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui, remdamasis klasės auklėtojų pateiktomis klasės mokinių mokymosi rezultatų ataskaitomis, rengia mokyklos mokinių mokymosi rezultatų trimestro/ mokslo metų analizę, kurią pristato mokytojų tarybos posėdyje.

VII. TĖVŲ (GLOBĖJŲ) INFORMAVIMO TVARKA

40. Mokymosi pasiekimai fiksuojami el. dienyne.
41. Klasių auklėtojai, mokytojai, socialinis pedagogas pagal poreikį papildomai informuoja tėvus (globėjus) apie vaiko mokymąsi.
42. Pavaduotojas ugdymui mokinių tėvus informuoja apie mokymosi pasiekimų vertinimo tvarką per visuotinį tėvų susirinkimą.
43. Direktorius 2 kartus per metus organizuoja visuotinius tėvų susirinkimus, kuriuose tėvai turi galimybę susitikti su administracija, konsultotis su jų vaikus mokančiais mokytojais.
44. Klasių auklėtojai organizuoja individualius susitikimus su auklėtinių tėvais.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Bendruomenės nariai: mokiniai, mokytojai, tėvai (globėjai) turės pilną, savalaikę informaciją apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus.
46. Tvarka gali būti keičiama, atsižvelgiant į mokymo proceso pokyčius ir pakeistus reglamentuojančius dokumentus.